

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ต่อจริยธรรมในการปฏิบัติงานวิชาชีพบัญชี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาให้รู้ถึงความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อจริยธรรมในการปฏิบัติงานวิชาชีพบัญชี

การศึกษานี้ เป็นการดำเนินการศึกษาพื้นฐาน โดยแยกเป็นการเก็บข้อมูลแบบปฐมภูมิคือการจัดทำแบบสอบถามผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนไว้ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 314 ราย แล้วนำข้อมูลมาประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย รวมถึงการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อจริยธรรมของผู้ทำบัญชีสามารถสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จบการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีมีรายได้ต่อเดือนจำนวน 10,000-20,000 บาท มีประสบการณ์การทำงานในสาขาวิชาชีพการทำบัญชี น้อยกว่า 5 ปีในประเภทของธุรกิจส่วนใหญ่อยู่ในธุรกิจนิติบุคคล โดยมีตำแหน่งงานเป็นผู้ทำบัญชี มีวิธีการจัดทำบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่เคยศึกษาวิชาจริยธรรมหรือเคยผ่านการอบรมด้านจริยธรรมมาก่อน

5.1.2 ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อจริยธรรมของผู้ทำบัญชี

จากผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อจริยธรรมในการปฏิบัติงานวิชาชีพบัญชี ดังนี้

ด้านวัฒนธรรมองค์กร พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นต่อปัจจัยการปกป้องชื่อเสียงขององค์กรสูงที่สุดและแสดงความคิดเห็นต่อปัจจัยขององค์กรที่ให้ความสำคัญกับทรัพยากรบุคคลน้อยที่สุด โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และไม่ผ่านการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือปริญญาโท แสดงความคิดเห็นต่อปัจจัยการยึดประโยชน์ของส่วนรวมเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตัวอยู่ในระดับมาก สำหรับผู้ทำบัญชีที่มีอายุ 31 ปีขึ้นไป มีประสบการณ์การทำงาน และผ่านการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือปริญญาโท แสดงความคิดเห็นต่อปัจจัยการปกป้องชื่อเสียงขององค์กรอยู่ในระดับมาก

ด้านค่านิยมในการทำงาน พบว่าผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นต่อปัจจัยการทำบัญชีจะช่วยให้การวางแผนและตัดสินใจของการดำเนินธุรกิจสูงที่สุด และพบว่าการทำบัญชีเป็นงานที่ค่าตอบแทนเป็นที่ยอมรับทั่วไปในสังคมน้อยที่สุด โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีประสบการณ์น้อยกว่า 19 ปี ทั้งที่ผ่านและไม่ผ่านการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือปริญญาโท แสดงความคิดเห็นต่อปัจจัยการทำบัญชีจะช่วยให้การวางแผนและตัดสินใจของการดำเนินธุรกิจอยู่ในระดับมาก สำหรับผู้ทำบัญชีที่มีอายุ 31 ปีขึ้นไป มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี แสดงความคิดเห็นต่อปัจจัยการทำบัญชีจะช่วยให้การวางแผนและตัดสินใจของการดำเนินธุรกิจอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านจริยธรรมส่วนบุคคล พบว่าผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นต่อปัจจัยการควบคุมความประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องและเหมาะสมกับจรรยาบรรณ ขอบบังคับ ข้อตกลง กฎหมาย และศีลธรรม เท่ากันกับความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความพร้อมเพียงร่วมมือกันกระทำงานของกิจการให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัวสูงที่สุด และพบว่าความรู้สึกสำนึกในอุปการคุณหรือบุญคุณที่ผู้อื่นมีต่อเราน้อยที่สุด โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี และที่ผ่านการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือปริญญาโท แสดงความคิดเห็นต่อปัจจัยความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความพร้อมเพียงร่วมมือกันกระทำงานของกิจการให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัวอยู่ในระดับมาก มากที่สุด และมาก ตามลำดับ สำหรับผู้ทำบัญชีที่มีอายุ 31-40 ปี มีประสบการณ์ 10-19 ปี แสดงความ

คิดเห็นต่อปัจจัยการประพุดิอย่างเหมาะสมและตรงต่อความเป็นจริง ประพุดิ ปฏิบัติ อย่างตรงไปตรงมา ทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเองและผู้อื่นอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้ทำบัญชีที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป ไม่ผ่านการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือปริญญาโท แสดงความคิดเห็นต่อปัจจัยการปฏิบัติด้วยความเที่ยงตรง สอดคล้องกับความเป็นจริงและเหตุผล ไม่มีความลำเอียงอยู่ในระดับมาก และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี และมีประสบการณ์ 5-9 ปี แสดงความคิดเห็นต่อปัจจัยการควบคุมความประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องและเหมาะสมกับจรรยาบรรณ ข้อบังคับ ข้อตกลง กฎหมาย และศีลธรรมอยู่ในระดับมาก และมากที่สุด ตามลำดับ

ด้านความพึงพอใจในการทำงาน พบว่าผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นต่อปัจจัยการมีความเข้าใจในลักษณะงานที่ทำอยู่เป็นอย่างดีอยู่ในระดับสูงที่สุด และพบว่างานที่ทำมีความเหมาะสม ไม่มีขั้นตอนที่ยุ่งยากซับซ้อนมากเกินไปน้อยที่สุด โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี และมีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปี แสดงความคิดเห็นต่อปัจจัยการทำงานในองค์กรทำให้มีโอกาสได้พัฒนาความรู้เพิ่มมากขึ้นอยู่ในระดับมาก สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 31 ปี ขึ้นไป มีประสบการณ์การทำงาน 5-19 ปี ผ่านการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือปริญญาโท แสดงความคิดเห็นต่อปัจจัยการเข้าใจในลักษณะงานที่ทำอยู่เป็นอย่างดีเห็นด้วยมาก และผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ผ่านการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือปริญญาโท แสดงความคิดเห็นต่อปัจจัยหน่วยงานที่ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดมีการกำหนดนโยบาย และเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และสามารถปฏิบัติตามได้เป็นอย่างดีอยู่ในระดับมาก

ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ พบว่าผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุดตามสถานการณ์ที่ 4 คือ นาย ก เป็นผู้ทำบัญชีได้แก้ไขตัวเลขในงบการเงินเพื่อขออนุมัติสินเชื่อทางธนาคาร และพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นตามสถานการณ์ที่ 7 คือ นาย ก รับทำบัญชีให้กับกิจการที่ผลิตสินค้าจำหน่าย ซึ่ง นาย ก ไม่มีประสบการณ์ในการทำบัญชีต้นทุนมาก่อน แต่นาย ก มั่นใจว่าตนเองจะสามารถทำบัญชีได้อยู่ในระดับน้อย โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 5 ปี มีประสบการณ์ 10-14 ปี แสดงความคิดเห็นต่อจรรยาบรรณ ตามสถานการณ์ที่ 10 คือผู้ตอบแบบสอบถามมีความสนิทสนมกับผู้บริหารของกิจการ ซึ่งต่อมาขอให้ลงลายมือชื่อรับรองการจัดทำบัญชีในแบบนำเสนองบการเงินกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (สปช.3.) โดยไม่ได้ปฏิบัติงานจัดทำบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีด้วยตนเองอยู่ในระดับน้อยที่สุด สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 31-40 ปี มีประสบการณ์ 5-9 ปี แสดงความคิดเห็น ตามสถานการณ์ที่ 2 คือ ผลการดำเนินงานของกิจการในปีปัจจุบันมีกำไรสุทธิสูง นาย ก เป็นผู้ทำบัญชี จึงบันทึกค่าใช้จ่ายเพื่อให้เสียภาษีเงินได้น้อยโดย

ไม่มีเอกสารประกอบการลงบัญชีอยู่ในระดับน้อยที่สุด ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี และมีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี รวมทั้งผ่านการศึกษาหรืออบรมวิชาการหรือวิชาชีพ แสดงความคิดเห็นต่อจริยธรรม ตามสถานการณ์ที่ 4 คือ นาย ก เป็นผู้ทำบัญชีได้แก้ไขตัวเลขในงบการเงินเพื่อขออนุมัติสินเชื่อทางธนาคารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 41 ปี ขึ้นไป มีประสบการณ์ 15-19 ปี ไม่ผ่านการศึกษาหรืออบรมวิชาการหรือวิชาชีพ แสดงความคิดเห็นต่อจริยธรรมเท่ากัน ตามสถานการณ์ที่ 4 นาย ก เป็นผู้ทำบัญชีได้แก้ไขตัวเลขในงบการเงิน เพื่อขออนุมัติสินเชื่อทางธนาคาร และตามสถานการณ์ที่ 10 คือผู้ตอบแบบสอบถามมีความสนิทสนมกับผู้บริหารของกิจการ ซึ่งต่อมาขอให้ลงลายมือชื่อรับรองการจัดทำบัญชีในแบบนำส่งงบการเงินกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (สปช3.) โดยไม่ได้ปฏิบัติงานจัดทำบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีด้วยตนเองอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.1.3 ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยส่งผลกระทบต่อจริยธรรมในการปฏิบัติงานวิชาชีพบัญชี

ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นอื่นที่มีต่อปัจจัยส่งผลกระทบต่อจริยธรรมของผู้ทำ โดยสรุปดังนี้

1. ผู้ทำบัญชีควรมีความรู้ ความสามารถ อย่างรอบด้าน เพื่อให้ทันกับเหตุการณ์การในปัจจุบัน หมั่นศึกษาหาวิธีเพื่อให้เกิดประโยชน์กับองค์กรแต่ชอบด้วยกฎหมาย
2. องค์กรควรมอบขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานเพื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้ทำบัญชีมีคุณธรรมในการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์
3. ในการทำบัญชีจะขึ้นอยู่กับนโยบายของเจ้าของธุรกิจ หากพบว่าจริยธรรมถูกเบี่ยงเบนไป ผู้ทำบัญชีมีหน้าที่ต้องช่วยชี้ให้เห็นถึงผลกระทบทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน
4. การวางระบบบัญชีควรควรสร้างด้วยความพอดีตรงตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป ไม่ยุ่งยากซับซ้อนเกินไปจนทำให้ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีเกิดความเครียด หรือน้อยเกินไปจนทำให้ระบบการควบคุมภายในล้มเหลว
5. องค์กรควรมีการอบรมคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการสร้างความตระหนักให้แก่ผู้ทำบัญชี

5.2 อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ต่อจริยธรรมในการปฏิบัติงานวิชาชีพบัญชี สามารถอภิปรายผลการศึกษา ได้ดังนี้

ด้านวัฒนธรรมองค์กร พบว่า กลุ่มผู้ทำบัญชีที่จำแนกตามอายุ ประสบการณ์การทำงานเป็นผู้ทำบัญชี และผ่านการศึกษาหรืออบรมวิชาจริยธรรม มีความคิดเห็นด้านวัฒนธรรมองค์กรโดยรวมทุกด้านในระดับมาก โดยการปกป้องชื่อเสียงขององค์กรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับกลยุทธ์ คลังสมบัติ ศึกษาเรื่องจริยธรรมในการทำงานของพนักงานธนาคารออมสินภาค 8 พบว่าปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ได้แสดงให้เห็นถึงการขาดศีลธรรมและจริยธรรม แต่ละองค์กรได้กำหนดจริยธรรมในการประกอบธุรกิจเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้าและลูกค้า ส่วนภายในองค์กรเองนั้นจริยธรรมในการทำงานเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนทรัพยากรบุคคลขององค์กรให้ปฏิบัติงานได้อย่างมุ่งมั่น ซื่อสัตย์ มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ คำนึงถึงความยุติธรรม รักความสามัคคีและซื่อตรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงาม

ด้านค่านิยมในการทำงาน พบว่า กลุ่มผู้ทำบัญชีที่จำแนกตามอายุ ประสบการณ์การทำงานเป็นผู้ทำบัญชี และผ่านการศึกษาหรืออบรมวิชาจริยธรรม มีความคิดเห็นด้านค่านิยมในการทำงานโดยรวมทุกด้านในระดับมาก โดยการทำบัญชีจะช่วยให้การวางแผนและตัดสินใจของการดำเนินธุรกิจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับศิลปพร ศรีจันเพชร(2552) ที่ได้กล่าวไว้ในบทความเรื่อง จริยธรรมทางธุรกิจกับบรรษัทภิบาลว่ารูปแบบการดำเนินธุรกิจในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ธุรกิจมีได้มุ่งแต่จะทำกำไรในระยะสั้นเท่านั้น แต่ยังไม่ให้ความสำคัญกับการเติบโตที่ยั่งยืนในอนาคต ดังนั้นจริยธรรมทางธุรกิจถือเป็นกลไกการกำกับดูแลกิจการ รวมทั้งเป็นพื้นฐานความสำเร็จที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายภายในองค์กรจะต้องมีส่วนร่วม และส่งเสริมให้เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

ด้านจริยธรรมส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มผู้ทำบัญชีที่จำแนกตามอายุ ประสบการณ์การทำงานเป็นผู้ทำบัญชี มีความคิดเห็นด้านจริยธรรมส่วนบุคคล โดยรวมทุกด้านในระดับมาก โดยความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความพร้อมเพรียงร่วมมือกันกระทำงานของกิจการให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัวมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับศิลปพร ศรีจันเพชร(2552) ที่ได้กล่าวไว้ในบทความเรื่อง จริยธรรมทางธุรกิจกับบรรษัทภิบาลว่าจริยธรรมทางธุรกิจถือเป็นกลไก

การกำกับดูแลกิจการที่สำคัญเป็นสิ่งที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายภายในองค์กรจะต้องมีส่วนร่วม และส่งเสริมให้เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ความร่วมมือ ความมุ่งมั่นของผู้มีส่วนได้เสียในองค์กรทุกฝ่าย กลไกประการหนึ่งที่เป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะทำให้การกำกับดูแลกิจการประสบความสำเร็จ คือ คุณธรรม จริยธรรม สำหรับกลุ่มที่ผ่านการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือปริญญาโท มีความคิดเห็นด้านจริยธรรมส่วนบุคคล โดยรวมทุกด้านในระดับมาก โดยการปฏิบัติด้วยความเที่ยงตรง สอดคล้องกับความเป็นจริงและเหตุผล ไม่มีความลำเอียงมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับรพีพรรณ ฉัตรเลิศยศ(2552) ที่ได้กล่าวไว้ในบทความเรื่อง จริยธรรมของผู้บริหารว่าหลักสำคัญของจริยธรรมของผู้บริหารคือต้องทำในสิ่งที่ถูกต้องตรงไปตรงมา มีความซื่อสัตย์ ทำทุกอย่างต้องมีความโปร่งใสทำถูกต้องตามกฎหมาย จริยธรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินบทบาทหน้าที่ของการเป็นผู้บริหารที่ดี นอกจากนี้รพีพรรณ ฉัตรเลิศยศ(2552) กล่าวมาจากการศึกษาพบว่าการปฏิบัติด้วยความเที่ยงตรง สอดคล้องกับความเป็นจริงและเหตุผล ไม่มีความลำเอียงไม่เพียงแต่เฉพาะผู้บริหารเท่านั้นยังหมายถึงผู้ได้บังคับบัญชาที่ทำงานในองค์กรด้วย

ด้านความพึงพอใจในการทำงาน พบว่า กลุ่มผู้ทำบัญชีที่จำแนกตามอายุ ประสบการณ์การทำงานเป็นผู้ทำบัญชี มีความคิดเห็นด้านความพึงพอใจในการทำงาน โดยรวมทุกด้านในระดับมาก โดยมีความเข้าใจในลักษณะงานที่ท่านทำอยู่เป็นอย่างดีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่ 19) เรื่องจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ.2553 กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ของตน โดยใช้ความรู้ความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ความชำนาญและประสบการณ์ทางวิชาชีพด้วยความมีสติ เอาใจใส่ด้วยความมุ่งมั่น ขยันหมั่นเพียร สามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จได้ สำหรับกลุ่มที่ผ่านการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือปริญญาโท มีความคิดเห็นด้านความพึงพอใจในการทำงาน โดยรวมทุกด้านในระดับมาก โดยการทำงานในองค์กรนี้ทำให้ท่านมีโอกาสได้ พัฒนาความรู้เพิ่มมากขึ้นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับกัลยกร คลังสมบัติ(2551) ที่ได้ศึกษาเรื่องจริยธรรมในการทำงานของพนักงานธนาคารออมสิน ภาค 8 พบว่าในเรื่อง ความมุ่งมั่นตั้งใจพัฒนาตนเอง พัฒนางานตลอดเวลา การรักความสามัคคี การคำนึงถึงความเสมอภาค ความยุติธรรม มีศีลธรรมและซื่อสัตย์ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงาม มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อพนักงานด้วยกัน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับจริยธรรมในการทำงานโดยความยุติธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ

ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ พบว่า กลุ่มผู้ทำบัญชีที่จำแนกตามอายุ ประสบการณ์ และผ่านการศึกษา หรืออบรมวิชาจริยธรรม มีความคิดเห็นด้านจรรยาบรรณ ซึ่งมีข้อพิจารณาตามสถานการณ์ต่างๆ โดยรวมในระดับน้อยที่สุด โดยสถานการณ์ที่ นาย ก เป็นผู้ทำบัญชี ได้แก้ไขตัวเลขในงบการเงิน เพื่อขออนุมัติสินเชื่อทางธนาคาร ซึ่งสอดคล้องกับ ปวีณา สดลภา(2555) ที่กล่าวไว้ว่าจรรยาบรรณ วิชาชีพบัญชีเป็นสิ่งสำคัญและเป็นปัจจัยหนึ่งสำหรับผู้ทำบัญชี ในการนำไปใช้ปฏิบัติงานเนื่องจาก ผู้ทำบัญชีมีบทบาทในการตัดสินใจ จึงต้องคำนึงถึงการนำจรรยาบรรณไปใช้ในการตัดสินใจทาง วิชาชีพและทางการจัดการ เพื่อช่วยให้ผู้ทำบัญชีมีเหตุผลในการตัดสินใจกระทำสิ่งใด ๆ ด้วยการ ตำนีگیในความถูกต้อง

5.3 ข้อค้นพบ

จากผลการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ ต่อจริยธรรมในการปฏิบัติงาน วิชาชีพ ซึ่งเป็นการศึกษาเพื่อให้รู้ถึงความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อจริยธรรม ในการปฏิบัติงานวิชาชีพ มีข้อค้นพบดังนี้

5.3.1 ด้านวัฒนธรรมองค์กร กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่จำแนกตามอายุ ตาม ประสบการณ์การทำงานเป็นผู้ทำบัญชี ส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากที่สุด ต่อการปกป้องชื่อเสียง ขององค์กร สำหรับกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่จำแนกตามการศึกษาหรืออบรมวิชาจริยธรรม เห็น ด้วยในระดับมากต่อการปกป้องชื่อเสียงขององค์กร

5.3.2 ด้านค่านิยมในการทำงาน กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่จำแนกตามอายุ ตาม ประสบการณ์การทำงานเป็นผู้ทำบัญชี และผ่านการศึกษาหรืออบรมวิชาจริยธรรม ส่วนใหญ่เห็น ด้วยในระดับมาก ต่อการทำบัญชีจะช่วยให้การวางแผนและตัดสินใจของการดำเนินธุรกิจ

5.3.3 ด้านจริยธรรมส่วนบุคคล กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่จำแนกตามอายุ ประสบการณ์การทำงานเป็นผู้ทำบัญชี ส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมาก ต่อความเป็นน้ำหนึ่งใจ เดียวกัน มีความพร้อมเพรียงร่วมมือกันกระทำงานของกิจการให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยเห็นแก่ ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัวมากที่สุด สำหรับกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่จำแนกตาม การศึกษาหรืออบรมวิชาจริยธรรม เห็นด้วยในระดับมาก ต่อการปฏิบัติด้วยความเที่ยงตรง สอดคล้องกับความเป็นจริงและเหตุผล ไม่มีความลำเอียง

5.3.4 ด้านความพึงพอใจในการทำงาน กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่จำแนกตามตามอายุ ประสบการณ์การทำงานเป็นผู้ทำบัญชี ส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมาก ต่อความเข้าใจในลักษณะงานที่ทำอยู่เป็นอย่างดี สำหรับกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่จำแนกตามการศึกษาหรืออบรมวิชาชีพหรือธรรม เห็นด้วยในระดับมาก ต่อการทำงานในองค์กรจะทำให้มีโอกาได้ พัฒนาความรู้เพิ่มมากขึ้น

5.3.5 ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพเมื่อพิจารณาตามสถานการณ์ต่างๆ กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่จำแนกตามอายุ ประสบการณ์การทำงานเป็นผู้ทำบัญชี ส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด ส่วนกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่จำแนกตามการศึกษาหรืออบรมวิชาชีพหรือธรรมเห็นด้วยในระดับน้อย ต่อการแก้ไขตัวเลขในงบการเงิน เพื่อขออนุมัติสินเชื่อทางการเงิน

5.4 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ ต่อจริยธรรมในการปฏิบัติงานวิชาชีพ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.4.1 กิจการหรือผู้บริหารระดับสูงควรให้ความสำคัญและถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติตามวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดถือปฏิบัติกันมาสืบต่อไป เนื่องจากวัฒนธรรมทำให้คนรวมตัวกันเป็นสังคม มีการอยู่ร่วมกันอย่างมีระเบียบ ผลของวัฒนธรรมจะออกมาในรูปแบบจริยธรรม ตลอดจนค่านิยมที่ใช้ในการตัดสินใจ จริยธรรมองค์กรถือเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานขององค์กรก้าวหน้าและส่งผลให้องค์กรได้รับความเชื่อถือจากสังคม ดังนั้นองค์กรทุกประเภทจึงจำเป็นต้องนำจริยธรรมมาใช้ในการบริหารและแก้ไขปัญหาองค์กรอย่างถูกวิธีเพื่อให้ได้รับความเชื่อถือ ภาพลักษณ์ที่ดี อันนำมาซึ่งชื่อเสียง เกียรติยศและความก้าวหน้าในระยะยาวขององค์กร

5.4.2 ค่านิยมในการทำงานเป็นเสมือนเครื่องมือสำหรับตัดสินใจหรือกำหนดทิศทางแห่งความประพฤติเชิงจริยธรรมของบุคคล ซึ่งเห็น ได้ว่ากลุ่มผู้ทำบัญชีที่จำแนกตามอายุ ตามประสบการณ์การทำงานเป็นผู้ทำบัญชี และที่เคยศึกษาวิชาชีพหรือผ่านการอบรมด้านจริยธรรม มีความคิดเห็นที่ค่านิยมในการทำงานในเรื่องการทำบัญชีจะช่วยให้การวางแผนและตัดสินใจของการดำเนินธุรกิจได้มากที่สุด ดังนั้นกิจการหรือผู้บริหารระดับสูงในกิจการต้องให้โอกาสและสนับสนุนให้ผู้ทำบัญชีได้จัดทำและนำเสนอรายงานทางการเงินที่เป็นประโยชน์แก่กิจการมากยิ่งขึ้น เพราะข้อมูลดังกล่าวจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถนำมาวิเคราะห์ความเป็นไปได้

ของการลงทุนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ดังนั้นหากข้อมูลที่ชัดเจน ถูกต้อง ทำให้สามารถพัฒนากิจการ ให้เจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนในอนาคตต่อไป

5.4.3 กิจการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น สภาวิชาชีพบัญชี ควรมีการปลูกฝัง ส่งเสริมให้ผู้ทำบัญชีทุกกลุ่มในกิจการเล็งเห็นความสำคัญของการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นผู้มี จริยธรรมในการปฏิบัติงาน มีจรรยาบรรณวิชาชีพในการปฏิบัติหน้าที่ และมีการจัดทำบัญชีตาม หลักความถูกต้อง และเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป มีจัดทำโครงการอบรมและ ปลูกฝังในเรื่องจรรยาบรรณทางการบัญชี โดยออกเป็นข้อปฏิบัติให้ผู้ทำบัญชีเข้ารับการอบรมอย่าง น้อยปีละกี่ครั้ง และมีการประเมินผลในเรื่องจรรยาบรรณทางการบัญชีของผู้ทำบัญชีแต่ละบุคคล เพื่อเป็นการปลูกฝังและพัฒนาผู้ทำบัญชีให้มีจรรยาบรรณทางการบัญชี จนนำไปสู่การทำบัญชีและ รายงานทางการเงินให้มีความเชื่อถือได้ และสภาวิชาชีพบัญชีควรกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งที่มี หลักสูตรทางด้านบัญชีต้องมีวิชาที่เกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณทางการบัญชีรวมถึงข้อปฏิบัติหรือ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ที่กำลังศึกษาด้านการบัญชีได้ตระหนักถึงผลกระทบจากการขาด จรรยาบรรณทางการวิชาชีพ และปลูกฝังให้เป็นนักบัญชีที่มีจรรยาบรรณทางการบัญชีที่ดีในอนาคต ต่อไป

5.4.4 กิจการหรือผู้บริหารระดับสูงควรให้ความสำคัญและสนับสนุนให้มีการจัด ฝึกอบรมเกี่ยวกับการทำงานที่มีส่วนช่วยสร้างประสิทธิภาพให้กับผู้ทำบัญชีมากขึ้น และผู้ทำบัญชี ควรมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมถึงการแสวงหาความรู้และช่องทางการทำบัญชีที่สามารถเพิ่ม มูลค่าให้กับกิจการได้โดยถูกต้องตามหลักบัญชีและมีจรรยาบรรณ

5.5 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้ ได้เลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรของผู้ตอบแบบสอบถามเฉพาะผู้ทำบัญชี ที่ขึ้นทะเบียนต่อสำนักพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดเชียงใหม่ต่อจริยธรรมในการปฏิบัติงานวิชาชีพ เท่านั้น ซึ่งอาจไม่ครอบคลุมถึงความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนต่อสำนักพัฒนาธุรกิจการค้า ในเขตพื้นที่จังหวัดอื่นๆ ดังนั้นการศึกษารั้งต่อไป อาจขยายกลุ่มประชากรไปยังผู้ทำบัญชีที่ขึ้น ทะเบียนต่อสำนักพัฒนาธุรกิจการค้าในเขตพื้นที่จังหวัดอื่น หรือผู้ทำบัญชีที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียน หรือ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านอื่นๆ ซึ่งมีปัจจัยและสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมือนกัน เพื่อนำผลการศึกษา ไปใช้ในการพัฒนาวิชาชีพบัญชีต่อไป